

TXOSTEN
DIDAKTIKOA

SARA

ikusimikusi

2024, URRIAK II ETA 12
10:00 - 19:00

Haur eta gazte literatura azoka

URRIAK II,
ESKOLEN EGUNA

ikusimikusi.eus

AURKIBIDEA

1/ Aurkezpen Orokorra

- a/ Zer da IKUSI MIKUSI
- b/ Zendako IKUSI MIKUSI
- d/ Helburuak
- e/ Partaideak
- f/ Asmoak eta gogoak

2/ Euskal Haur eta Gazte Literatura

- a/ Historia Frantzia
- b/ Historia Euskal Herria
- d/ Gaurko egoera
- e/ Europako Haur eta Gazte Literatur Azokak

3/ Ikusi Mikusi 2024

- a/ Antolaketa orokorra
- b/ Eskolen eguna
- d/ Familien eguna

4/ Elementu Praktikoa

- a/ Egutegia
- b/ Eskolen bete beharrak
- d/ Izen emate taula

1- AURKEZPEN OROKORRA

a / ZER DA IKUSI MIKUSI ?

IKUSI MIKUSI proiektua, euskara hutsean den HAUR eta GAZTE LITERATURA AZOKA da. Lehen edizioa 2021-ean izan zen, 2024-ko urriaren 11 eta 12-ean laugarren edizioa izango da.

Usaian bezala, SARA herrian ospatuko da ekitaldia. Azkenean, IKUSI MIKUSIk euskarari eta haur eta gazte literaturari premiazko tokia eskaintzen dio, bi egunez : eskolen eta profesionalen eguna eta familien eguna.

b / ZENDAKO IKUSI MIKUSI ?

Euskal Haur eta Gazte Literaturari lehio berri bat zabaldu nahi dio IKUSI MIKUSIK. Gertaera hunek, gizartean dagoen eskas eta behar bat betetzen du.

Euskal Herri osoko ikasleak (eskola egunean), profesionalak (profesional egunean) eta jendartea (famili egunean), elkartu nahi ditu, Euskaraz den Haur eta Gazte Literaturaren inguruan : iparraldea, hegoaldea eta Nafarroa.

Ekitaldi hau guztiz aurre-ikusia, gogoetatua eta diseinatuta da haurrentzat, bai programatutako ikuskizun eta tailerren aldetik (adinen arabera), baita ere altzari eta espazioen antolaketa aldetik.

Forma ibiltariak alderdi guztietan betetzen du jaialdiaren kontzeptua, eskola eta familientzat pentsatuta baita.

Haur eta gazte euskal literatura profesional guztiak, Euskal Herri osotik (Iparralde, Nafarro eta Hegoaldetik) presente izango dira: liburuen argitaletxeak (bakarrik euskarazko liburuak), idazleak, ilustratzaileak, liburu-saltzaileak, liburu-zainak, kon-dalariak eta artistak.

d / HELBURUAK

* Euskal haur eta gazte literatura (gaur egungo euskal kulturaren ardatz nagusieta-koa) plazara jalgitzea eta sustatzea.

* Euskal herri osoko (iparralde, hegoalde eta Nafarroa) ikasleak (eskolen egunean), eta jendartea (familien egunean) elkartzea eta gurutzatzea, literaturaren inguruan.

* Ume tikiak, haurrak eta gazteak, irakurtzeko, kondairak entzuteko, hitzekin jolaste-ko eta idazteko aukerak ematea, euskarazko albuma eta liburuen munduan murgil-duz.

* Familian, gurasoak beren seme-alabekin, euskal liburuen inguruan une goxo bat igarotzea, emozioak elkarrekin bizi daitezen, albumek eskaintzen duten irakurketa eta idazketa jolasei esker.

e / PARTAIDEAK

Hiru euskal bazkideek: GALTZAGORRI ELKARTEA, PAMIELA eta MARI GORRI, haurrentzako literaturan espezializatuak, ahaleginak eta ezagutzak kontzentratzen dituzte, EUSKARAZKO HAUR eta GAZTE LITERATURA ekitaldi hau, nagusia eta epe luzerako gertaera paregabea izan dadin.

MARI GORRI Saran kokatua den elkarte da, eta bere helburu nagusia da euskarazko haur eta gazte literatura garatzea, Ikusi Mikusi antolatuz. Bere ko-lehendakariak Yolanda ARRIETA eta Pello AÑORGA euskal idazle famatuak dira, eta bere zuzendari nagusia, Amaia Hennebutte.

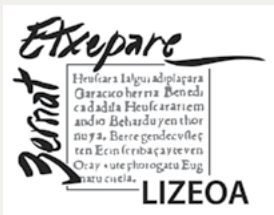
PAMIELA argitaletxea, Nafarroan kokatzen da, eta euskarazko lehen albumen edizioan aitzindaria izan da. Gaur egun, munduko klasiko ezinbesteko lanak euskaratu ditu. Literatura hau bultzatzen jarraitzen du, urtero, Etxepare saria irabazi duen liburua argitaratuz.

GALTZAGORRI, Donostian kokatua den 32 urte dituen elkarte da, hegoaldean, euskal haur eta gazte literaturaren erreferentzia bilakatu dena. Haur literatura sustatzen, zabaltzen eta garatzen du, gizarte zibilaren arlo guztiak sentsibilizatuz : egileak, idazleak, ilustratzaileak, profesionalak, familiak, eskola munduan haurrak eta irakasleak.

Bazkide eta laguntzaile askok sustengatzen dute aurten ere gertaera nagusi hau, besteak beste, Sarako Herriak, Euskal Hirigune Elkargoak, DRAC-ek baita ere LYRA fundazioak.

f / ASMOAK ETA GOGOAK

Eskola egunean, maila guztietako ikasleak, Euskal Herri lurralde guztietatik biltzen eta elkartzen dira Saran.

Ikusi Mikusira heldu den ikasle bakoitzak BONO bat jasoko du, eta hunekin, gus-tukoa duen liburua erosten ahalko du !

Erabat haiei dedikatutako eguna elkarrekin igaroko dute, eta hainbat ekitalditan parte har dezakete :

- euren eta besteen sorkuntzen erakusketa bisita dezakete,
- euskal liburuak ezagutzen eta erosten ahalko dituzte,
- euskal idazle eta ilustratzaileak topatuko dituzte,
- ikuskizunak ikusiko eta biziko dituzte,
- tailerretan parte hartuko dute, eta sortzaile bilakatuko dira.

2- EUSKAL HAUR ETA GAZTE LITERATURA

a / HISTORIOA FRANTZIAN

Frantzia herrian, betidanik HAUR LITERATURAK toki handia izan du gizartean.

18. mendean hasi zen haur literatura.

Garaian, haurrei zuzendutako literatura moralista eta pedagogo da: ixtorio guztiak biziki moralak ziren, eta liburuetan agertzen ziren pertsonaiak, haurrendako, irakurlearendako, modeloak izan behar ziren.

19. mende erdian, liburuetan, agertu dira lehen haur pertsonaiak konplexuagoak, eta trabagarriak:

Jean-Paul Choppart, izan zen lehena: Louis Desnoyers-ek asmatu rik, (lehen gazte elaberria) 1836-an. Anti-heroia zen benetan: fisikoki itsusia, gainera mila zozokeri egiten...

Gero Pinocchio, Tom Sawyer... eta beste, inspiratu dituenak.

Bi mundu gerren artean, haur pertsonaiak autonomia eta libreagoak agertzen hasi ziren : ezagunena Fifi Brindacier, Pipi Kaltzaluze bezala itzuli da hego Euskal Herrian, neska suediarra, eskandaloa eta debekatua izan zena luzaz. Gezurrari, irudimenari eta sorkuntzari ate bat zabaldu zen orduan! Haur zintzo eta haur gaiztoaren dikotomia amaitu zen.

60. hamarkaden bukaeran, eta sustut 68. urteetan, zinez aldaketa sendi da : haurra BILUZIK agertzen da.

Sendak idazleak «In the Night Kitchen» album ilustratua kaleratu zuen 1970ean, eta bertan lehen aldiz haur bat biluzik agertzen da. Liburu hau album ilustratuaren aitzat hartzen da.

Gai berri batzu jorratzen dira, hala nola burasoen bereixketa, heriotza, haurren trauma eta beldurrak...

Lehen literaturak haurra «babesten» zuen, orain haur eta gazte literaturak muga berezirik ez dauka.

Azkenean, gaur egun, erran dezakegu, haur literaturak gizartearen bilakaera jarraitzen duela.

b / HISTORIA EUSKAL HERRIAN

Euskal-herria aipatzerakoan, iparralde eta hegoaldeak bereixi behar dira.

Erran gabe doa, Iparraldean, Frantzia kulturaren eragina izanki, haur literatura kulturan sartua dela: burasoek albumak erosten dituzte, arratsetan haurrei ipuinak irakurtzen dizkiete, eskoletan, albuma oinarritzko lan tresna ezinbestekoa bilakatu da.

Hegoaldean, Haur Literaturaren garapena Euskara Hizkuntzaren egoerari lotua izan da. Erran bezala, Frantzian, 1960. urtetik goiti garatuz joan da, aldiz Hego Euskal herrian, 80.hamarkadan hasi zen haur literatura garatzen, euskararen normalizazioarekin batera.

Ondorioz, hegoaldean, euskal haur eta gazte literaturaren garapenak "beranta" hartu zuen.

Adibidez, 2000. urteetan, 5 urte goitiko haurrentzat, euskarazko liburu eskaintza bazegoen, aldiz 0-5 urte artekoentzat, sorkuntza propiorik ez zegoen. Geroztik, emeki-emeki garatuz doa, argitaletxe batzuei esker.

Gaur egun, bagoaz munduko obra kanonikoak euskaratzen eta sekulako garapena ezagutzen du Euskal Haur eta Gazte Literaturak, sorkuntza arloan idazle eta ilustratzaile berri eta gazteei esker.

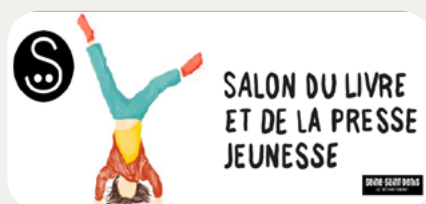
e / GAURKO EGOERA

Edalontzia betetzen ari den seinale, egun, sorkuntza aberatsa eta zabala dago euskal sortzaile ugarien artean, batez ere ilustratzaile ofizioari erreparatuta. Hor dugu, adibidez, Miren Asiain, Iban Barrenetxea, Maite Gurrutxaga, Eider Eibar, Maite Mutuberria, Elena Odriozola, Leire Salaberria...

Komikia mundua ari da mugitzen eta egile eta irakurle ugari erakartzen: Harkaitz Cano, Eider Rodriguez, Asisko Urmeneta, Julen Ribas, Dani Fano...

Idazle gazte ugari ari da plazaratzen: Leire Bilbao, Oihane Fernandez, Ana Jaka, Ramon Olasagasti, Ruben Ruiz, Castillo Suarez...

d / EUROPAKO HAUR ETA GAZTE LITERATURA

Salon du Livre et de la Presse Jeunesse Montreuil :

Haur eta gazte literatura azoka garrantzitsua, Frantzia gertatzen da, Montreuil hirian, urte guziz, azaro amaieran. Aste oso batez, publikoa eta munduko profesionalak biltzen dira, eta sorkuntza berriak plazaratzen dira, ikuskizunak eta tailerrak antolatuak dira, idazle eta ilustratzaileak argitan emanak dira....

Eskolen eguna, familien eguna, baita ere profesionalenak antolatuak dira. Literatura sorkuntza eta berrikuntza guztiak agerian jarriak dira. Munduan zehar, ezinbesteko hitzordua bilakatu da.

Bologna Children's Book Fair :

Bigarren hitzordu garrantzitsua da apirila hastapenean Bolognan antolatzen den azoka, urte guziz. Baina azoka honetan, gehiago argitaletxe eta marrazkilarien arteko topaketa profesionalak dira antolatuak.

Ez da irekia publiko zabalari (eta sustut haurrei).

Bienále Ilustrácií Bratislava BIB :

Ilustrazioen nazioarteko azoka da, 1966.urtetik bi urtetik behin ospatzen da Eslovakian. Haur eta gazteen liburuetako marrazkiak erakusten dira. Andersen sariarekin batera ospetsuenetarikoa da. Euskal irudigile batzuek bertan Urrezko Sagarra Saria jaso dute, adibidez Asun Balzolak 1985.urtean eta Elena Odriozolak 2015. urtean.

Buchmesse Frankfurt :

Urrian antolatzen den azoka mundiala honetan, gehiago profesionali zuzendua da, argitaletxeen arteko egile eskubideen baimenen salmenten egiteko tokia bilakatu da.

3- IKUSI MIKUSI 2024

a / ANTOLAKETA

Bi egun ezberdin :

- ESKOLEN eta PROFESIONALEN EGUNA Urriaren 11a.
- FAMILIEN EGUNA Urriaren 12a.
- **Tokia** : Sara herrian, Lapurdin kokatua, muga ondo-ondoan.
- **Forma ibiltaria** : sala ezberdinak, aterpeak, gune goxoak, ostatuak...

Haur eta Gazte Literatura mundua :

- euskal argitaletxeak (bakarrik euskara hutsean diren liburuak),
- idazleak,
- ilustratzaileak,
- tailerrak,
- topaketak,
- mintzaldiak,
- ikuskizunak,
- liburuaz gozatzeko guneak.... haur eta gazteei dedikatuak, egokituak eta aurre-pentsatuak.

Dena DOHAINIK salbu ikuskizunak : 5€.

Liburu bat erosteko bono bat eskainia haur bakoitzari.

Izen emateak (ikuskizun eta tailerretan) beharrezkoak dira.

6 / ESKOLEN EGUNA: URRIAREN 11A OSTIRALA

Eskolak, IKUSI-MIKUSI azokara etorri aitzin, aurretik proiektuan sartu eta inplikatu behar dira : ikasgela bakoitzak idatz lan EDO/TA grafiko bat sortzen du.

Aurtengo IKUSI MIKUSI gaia :

«**GURE BAITAN DITUGUN ALTXORRAK**»

Ikasgela bakoitzak idatz lan EDO/ETA grafiko bat sortzen du.

Ikasgela bakoitzak, gaiari lotuta, sortuko du :

- edo idatz lan bat (olerki, ipuin, komiki...)
- edo lan grafiko bat (afitxa, ilustrazio, tinta...)
- edo idatz lan grafiko bat (testua eta ilustrazioa, album ilustratu bat, olerki ilustratuak...)

Neurriak : gehien bat A3 neurrikoa.

Alde batean : obra

Beste aldean : eskolaren izena eta ikasgela.

Lan guztiak SARA KO HERRIKO ETXERA helarazi beharko dira, epe-muga, irailaren 30a delakoan.

ERAKUSKETA gunean agerian erakutsiak izanen dira lan guztiak, publikoari zabalduta. Haurrek beren ekoizpena aurkitzen eta ikusten ahalko dute, azokara etortzerakoan.

Azoka amaituta, gogoia izanen duten eskolek, beren lana berreskuratzen ahalko dute, Sarako Herriko etxean, epemuga errespetatuz : **hilabete bat Ikusi Mikusi pasatuta, ondorioz azaroak 12a.**

ERAKUSKETA

« IKASLEEN OBRAK »

Eskola guzietan egindako lana aurtengo gaiari buruz, egun osoan.

IKUSKIZUNAK

TXIKIENTZAT (+3 urte) :

« FLIPLUF »

Alabena konpainiak aurkezturik.
45 minuta.

Antzerkia eta musika.

10:30 / 12:00 / 14:00

1

LURBERRI

«Flipluf ikuskizunak norbera ustekabeen harritzera gonbidatzen du, bere kuriositateari irekiz, beldurrak gainditzera eta arriskua dastatzera. Metamorfosia baten istorioa da, beldarra pinpirin bilakatzen delarik bezala, zorabiorik gabe hegaldatzen ikasten diguna.»

DENENTZAT (+6 urte) :

«BRANCA »

Branca konpainiak aurkezturik.
45 minuta.

Antzerkia eta musika.

10:30 / 12:00 / 14:00

6

SARAKO PLAZA

Berriro harremanak sortu !

«Biziak bultzaturik, publikoaren begipean, gizon galdu batek bere bidea berriro aurkituko du, «Branca», adarra, Naturak lagundurik.»

Hitzik gabeko ikuskizun honek poesiaz eta umorez elgar konektatzera gonbidatzen gaitu, maitatzeko, haunditzeko, bilakatzeko...

TOPAKETAK

GAZTEENTZAT (+11 urte) :

IDAZLE-ILUSTRATZAILEEN TOPAKETAK

« Zuzenean | Telebista aurrean ! »

Gazteek ikasgelan aurretik idazle- ilustratzaile bati buruz ikerketak eramango dituzte, eta galdeketa oso bat prestatuko dute.

Ikusi Mikusin, aukera izango dute egile hau benetan galdezkatzeko, telebista emankizun baten moduan, Kanaldudek zuzenean filmatu eta hedaturik.

KASU! Galdeketa ikasgela taldean prestatzen bada, egunean bertan galdeketa eramateko, **BAKARRIK 4** ikasle agertuko dira telebista platoan.

Ikastetxe ezberdinek ber idazle-ilustratzaileari galderak pausatzen ahalko dituzte, kasu horretan kontaktuan ezarriko zaituztegu!

- 10:30 - Juan Kruz **IGERABIDE**
- 11:30 - Castillo **SUAREZ**
- 12:30 - Ainara **AZPIAZU "Axi"**
- 13:30 - Jokin **MITXELENA**

2

TELEBISTA GUNEA

TAILERRAK

TXIKIENTZAT (+3 urte) :
«Gure gorputz miresgarria»

Lizeoko Pro Animazio ikasleen eskutik.
35 minutu.
Gorputz heziketa jokoak.
10:30 / 12:00 / 14:00

7

SUHARRIAGA

«Tailer honetan, joko eta mugimenduen bidez, gure gorputzak gordetzen dituen emozio eta ahalbiden bila joanen gira. Itzuli ipurdiak irriak ateratzeko, saltoak haserrea adierazteko aukerak izanen dira»

TXIKIENTZAT (+3 urte) :
«Liburu kondaketa»

Iñaki Carreteroren eskutik.
45 minutu.
Irakurketa eta antzerkia.
10:30 / 12:00 / 14:00

5

KEINU GELA

«Gero eta guttiago kantatu eta kondatzen zaie gure txikitxoei. Zu heldu, aita edo ama, txikia zinenean gogoratzen al duzu kantatzen edo kondatzen zizutena ? Gu gogoratu gira eta zuekin eta zuen ikasle eta seme-alabekin partekatu nahi dugu»

TAILERRAK

TXIKIENTZAT (+3 urte) :
«Ni + Zu»

Lizeoko Pro Animazio ikasleen eskutik.
35 minutu.
Antzerki eta mimo jokoak.
10:30 / 12:00 / 14:00

7 SUHARRIAGA

«Gure gorputzan marrazkiak eginez, txontxongilo gisa elkarrekin istorio zoragarriak kondatuko ditugu. Taldeko abentura haundi bat !»

HAURRENTZAT (6 - 11 urte) :
«Sakelako liburua»

Daniela Maitiaren eskutik.
45 minutu.
Esku lana.
10:30 / 12:00 / 14:00

9 LARRUN GELA

«Sakelan edo poltsikoan ukaiteko liburu ttipi bat, sorkuntza polita haurrendako, materiala guttirekin. Eguneroko liburu ttipia sakelan, ikasten ditugun hitzak edo olerkiak idazteko.»

TAILERRAK

HAURRENTZAT (6-11 urte) :
«Igeritz, altxorraren bila»

Lizeoko Pro Animazio ikasleen eskutik.
45 minutu.
Esku lana.
10:30 / 12:00 / 14:00

6

HERRIKO ETXEA

«Abiapundu bezala Leo Lionni-ren IGERITZ albuma hartuz, obra kolektibo bat sortuko dugu.»

HAURRENTZAT (6 - 11 urte) :
«Dantzari sartu»

Eneka Bordatoren eskutik.
45 minutu.
Dantza.
10:30 / 12:00 / 14:00

10

OLHAIN GELA

«Tailer honetan, dantzaren munduan murgilduko gara. Liburu batek sortzen duen irudimenari esker, lekuz aldatu, lerratu, jautzi egin, luzatu, pausatu.... dantzan sartzeko parada bilakatuko dira ekintza guztiak.»

TAILERRAK

NERABEENTZAT (+11 urte) :

«Mikel Laboa kantuz»

Maialen Alfaroren eskutik.
45 minutu.

Kantu eta musika

10:30 / 12:00 / 14:00

7

SUHARRIAGA

«Memento bat partekatuko dugu elgarrekin Mikel Laboa eta bere obra ezagutzeko. Bere kantuen unibertertsoan murgilduko gira bere 3 arloetako kantuak jastatzuz (herri kantak, bere sorkuntzak eta bere unibertso berezia ezagutzuz). Bere biziaren ezagutza egingen dugu jokoan bitartez.

Parada izanen da ere J.L. Zumetaren obra batzu ezagutzeko (Mikel Laboa-ren diskoen azala egilea).»

NERABEENTZAT (+11 urte) :
«Komikiak»

Emma eta Maialen Aresteguiaren eskutik.

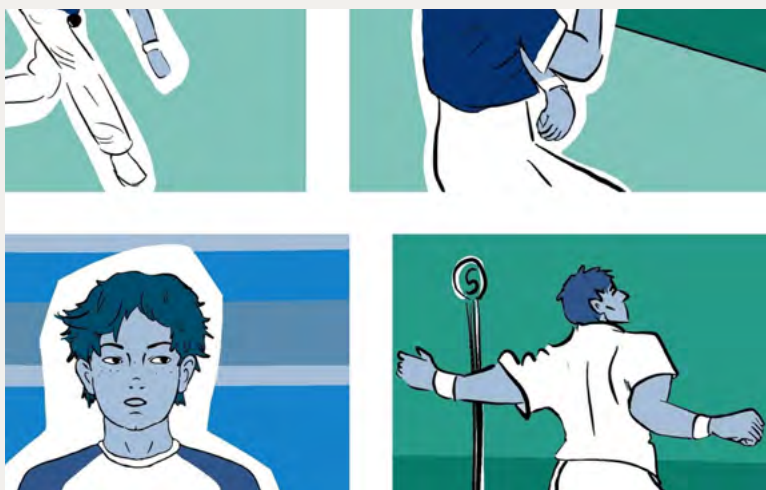
45 minutu.

Komiki ekoizpenak

10:30 / 12:00 / 14:00

4

GAZTE GUNEA

«Xan komikiko taula batzuetatik abiatuz nerabeentzako tailer bat proposatuko dute, marrazki eta testuen bidez desberdintasunaren sentipenaren gaia landuz.»

TXONTXONGILO ERRALDOIA

KILIKA KONPAINIA
eta JULIETTE MAGNEVASOA ALFONSO
SARAKO HERRI OSOAN

Behinola.. Mendi

«Bide eta liburuen zehar, Mendi txontxongilo erraldoia, haundi eta ttikien-gana joaiten da, xori lagunak lagundurik. Orduan istorio bat kondatzen da, kantu bat sortzen da...Behin batean Mendi.»

GAZTE GU

5

KEINU GELA

6

HERRIKO ETXEA

1

LURBERRI

P

AZOKA

HEMEN BONOAK
ESKURATZEKO GUNEA
ATZEMANEN DUZUE!

TAILER
ETA
IKUSKIZ

RAK
ZUNAK

SARA HERRI GUZIAN IRAGARKI
TAULA ETA GEZIAK ATZEMANEN
DITUZUE.

SARA

IZEN - EMATEAK

AURTEN IZEN-EMATE GUZIAK HELLOASSO WEBGUNEAN EGITEN DIRA !

- Izen-emateak apirilaren 30an irekiko dira eta ekainaren 28an hetsiko dira
<https://www.helloasso.com/associations/ikusi-mikusi>

* Kasu! Tailerrek eta ikuskizunek tokiak mugatuak dituzte!
Beraz ez duda laster izena ematea !
Nola egin ?

- 1/ Begiratu TXOSTEN DIDAKTIKO HUNTAN zein ikuskizun eta/edo tailerretan parte hartu nahi duzun.
- 2/ Apirilaren 30tik goiti HelloAsso webgunean hautatutako ikuskizun eta/edo tailerran ordua aukeratu eta klikatu.
- 3/ HelloAsso fitxategia bete.
- 4/ Ordainketarentzat izen-ematea eta gero gure R.I.B-a errezibituko duzu.

Izena eman aintzin galdera edo duda bat ? Deitu ! (+33) 09 83 90 93 24

EGUTEGIA

Ikastetxeen izen-emate hasiera:
Apirilaren 30a

Ikastetxeen izen-emate epemuga:
Ekainaren 28a

Ikasgelek beren idatz lan grafi-koak bidaltzeko epea, Sarako Herriko Etxera:
Urriaren 9a

Eskolen eta profesionalen eguna:
Urriaren 11a

Familien eguna:
Urriaren 12a

IKASTETXEEN BETE BEHARRAK

1/ Izena eman lehen bai lehen:

<https://www.helloasso.com/associations/ikusi-mikusi>

2/ Autobusa edo garraioa anto-
latu.

3/ Idatz lan edota grafikoa Sara-
ko udaletxera helarazi.

IKUSI MIKUSI
Sarako Herriko etxea,
BP 16,
64 310 Sara